

Continuïteit van zorg

Samen aan de slag in Zeeland

Toekomstbestendige eerstelijnsgezondheidszorg in Zeeland garanderen vergt nu actie. In de vorige editie belichtten we dat twee huisartsen polsten hoe de 57-plus-huisartsen in de provincie hun toekomst zagen. Die reflecties vormen de basis voor het plan over toekomstbestendige huisartsenzorg wat zorgaanbieders en zorgverzekeraar CZ nu praktisch gaan uitwerken.

TEKST: FRANK VAN WIJCK FOTO'S: DE BEELDSMEDERIJ

De Zeeuwse Huisartsen Coöperatie, Nucleuszorg en zorgverzekeraar CZ werken samen om te komen tot toekomstbestendige huisartsenzorg in de provincie Zeeland. "Natuurlijk zijn er huisartsen die zeggen: het is aan de zorgverzekeraar om de continuïteit van huisartsenzorg te regelen", zegt huisarts en Nucleuszorg-bestuurslid Yuri Samandar. "Maar de meeste huisartsen beseffen goed dat we hiervoor samen moeten optrekken. En in het contact met CZ merk ik dat we alle drie heel goed in staat zijn onze rollen in dit proces te pakken."

CZ manager regioregie Edwin Leutscher vult aan: "Zolang wij nog vrees hebben voor de toegankelijkheid van de huisartsenzorg in Zeeland – en die hebben we, dat erkennen we alle drie – zullen wij actief participeren in die samenwerking. We hebben niet alleen de plicht om dit te regelen, we voelen ook de verantwoordelijkheid hiertoe voor onze verzekerden. Daarbij hebben we te maken met de beeldvorming dat Zeeland een achtergesteld gebied is in Nederland, maar dat zie ik helemaal niet zo. Ik zie juist veel innovatie en wens tot samenwerking. De erkenning van het probleem is daarvoor de basis."

Digitalisering

Directeur van de Zeeuwse Huisartsen Coöperatie Ruud Münstermann zegt: "Ik ben vanuit Limburg naar Zeeland gekomen en ik verbaas mij dat mensen dit als het einde van de wereld zien. Maar we hebben echt wel wat te doen inderdaad om de huisartsenzorg hier toekomstbestendig te maken. Daarbij moeten we ook kijken voorbij praktijkhouderschap, waarop nog te veel de focus ligt. We zullen meer moeten gaan werken met HIDHA's of permanente

'De focus ligt te veel op praktijkhouderschap'

waarneming. En we moeten meer tonen dat hier binnen praktijken al veel wordt gewerkt met poh's en verpleegkundig specialisten. De huisartspraktijk kan hier in de volle breedte zijn waarde bewijzen."

De coronacrisis heeft laten zien hoe essentieel goede automatisering van de huisartspraktijk is. "Het is een waardevolle les geweest", zegt Samandar. "Het kan je werk gemakkelijker maken. Vooral jongeren zijn er bovendien volledig aan gewend dingen digitaal te regelen." Münstermann onderschrijft dit, maar nuanceert: "Niet alles kan digitaal, we moeten wel zelf bepalen welke instrumenten we in ons werk gebruiken." Leutscher geeft aan dit ook belangrijk te vinden, maar voegt eraan toe dat juist in de provincie Zeeland ook afstanden een rol spelen, plus het feit dat de provincie in de zomer wordt overstroomd door toeristen. In aanvulling hierop wijst Samandar erop dat bijvoorbeeld een app ook een rol kan spelen om te zorgen dat minder mensen buiten praktijkuren naar de huisartsenpost hoeven te komen wanneer ze een zorgvraag hebben. >>

ANW-zorg

Dit laatste punt dat Samandar noemt, heeft betrekking op de pijler te zorgen voor een behapbare ANW-zorg. Een grondige interne oriëntatie op dit thema heeft al een aantal ideeën opgeleverd. “Met ondersteuning van huisarts en onderzoeker Paul Giesen gaan we binnenkort weer in gesprek met onze leden, op basis van een aantal mogelijke scenario’s. Hierbij moet onder meer gedacht worden aan andere roostering, inzet van andere disciplines, een publiekscampagne enzovoort”, zegt Münstermann. Dat laatste scenario is ook relevant, stelt Leutscher, want “de huisartsenpost is voor sommigen een soort avondwinkel geworden. Dat is niet de bedoeling, want het is een noodvoorziening. En vanwege de overbelasting maken we ons zorgen over de gezondheid van de mensen die er werken. Maar dat gaan we niet alleen oplossen. Daar hebben we ook de ziekenhuizen en de ggz bij nodig.”

Elkaar opzoeken

Samenwerking tussen de huisartsen onderling is ook een van de pijlers. Samandar: “Samenwerken staat voor veel huisartsen al op de agenda. Het biedt ruimte om de kennis te benutten van kaderhuisartsen en van huisartsen die zich in een thema hebben gespecialiseerd. Dat helpt om elkaar te ontlasten, dus meer *awareness* over de mogelijkheden op dit gebied is beslist waardevol.” Nathalie van Schoonhoven, inkoper huisartsenzorg bij CZ, vult aan: “Je ziet ook al dat solisten elkaar opzoeken om te praten over het rouleren van ondersteunend personeel of samen de zorg in de zomermaanden oppakken. Voor nieuwe huisartsen die vestiging overwegen, is het belangrijk dat dit soort dingen geregeld zijn.” Maar samenwerking is om meer redenen nodig, zegt Anouchka van Miltenburg, directeur Nucleuszorg: “Denk aan JZOJP. Dat is niet alleen een verschuiving van tweede naar eerste lijn, maar ook van eerste lijn naar sociaal domein.” Van Schoonhoven vult aan: “Precies. En uit onderzoek weten we dat huisartsen veel vragen in de spreekkamer krijgen die eigenlijk in het sociaal domein thuishoren.”

Ruimte voor diversiteit

Het hele verhaal maakt duidelijk hoezeer toekomstbestendige huisartsenzorg bewerkstelligen voor Zeeland een kwestie van samenwerking op brede grondslag is.

'Solisten praten over het rouleren van ondersteunend personeel'

“En een kwestie van ruimte laten voor diversiteit”, zegt Van Miltenburg, “er is niet één model.” Tot één model komen is ook nooit het uitgangspunt geweest van de planontwikkeling, stelt Leutscher. “Als het zo eenvoudig was, hadden we al lang een blauwdruk over heel Zeeland uitgerold”, zegt hij. “Je moet maatwerk in het zorgaanbod tot stand brengen. Het programma dat we hebben ontwikkeld biedt die ruimte. Het schetst de contouren, maar die werk je vervolgens *on the fly* samen uit.” <<

PIJLERS

De acht pijlers van toekomstbestendige huisartsenzorg in Zeeland:

- Innovatief, duurzaam en daardoor aantrekkelijk
- Structurele samenwerking tussen huisartsen
- Behapbare ANW-zorg
- Digitaal is normaal
- Herschikte en verbrede taken
- Serviceconcepten en aantrekkelijke schaalgrootte
- Moderne netwerkzorg en -preventie
- Verbinding met het sociaal domein

'MAATSCHAPPELIJKE OPDRACHT'

Willen jonge huisartsen niet in Zeeland werken? Robbert Zijl wel hoor, in huisartspraktijk Pallion in Hulst.

“Ik had nog nooit van deze plaats gehoord toen ik mijn huidige man – woonachtig in Antwerpen – leerde kennen. Ik was al jaren waarnemer in de regio Arnhem, waar ik woonde. Voor die werkvorm had ik gekozen omdat ik nog niet goed wist wat ik wilde en nog vrij wilde zijn. Maar toen we besloten te trouwen, werd het tijd voor vastigheid. Hulst bleek een mooie plaats: groen en gemoedelijk. Bovendien schrok ik niet langer terug voor ondernemerschap. We hebben hier in Hulst een maatschap met vijf maten. Je bent hier voor de inwoners nog echt de dokter en de lijnen naar het ziekenhuis zijn kort; ik ken bijna alle medisch specialisten bij voornaam.”

Zijl vervolgt: “Natuurlijk is de zorg hier kwetsbaar, dat merk ik aan de opvolgingsproblematiek en de moeite die het kost om waarnemers te vinden. Maar ik vind de zorg hier persoonlijker dan in een stad. En we hebben het ook wel goed voor elkaar hier in Hulst. Ik ben ook opleider en twee van onze maten zijn hier gebleven na hun opleiding. Natuurlijk worden onze aios platgebeld door andere praktijken, we vissen allemaal in dezelfde vijver, dus er moet echt wel wat gebeuren.”

Als bestuurslid van Nucleuszorg is Zijl actief betrokken bij de planontwikkeling voor toekomstbestendige zorg in Zeeland. “De pijlers hiervoor komen grotendeels uit ideeën die al onder de huisartsen leefden”, vertelt hij. “Maar het is goed dat het nu is opgeschaald, want individuele huisartsen hebben geen tijd om dit te doen. We hebben gezamenlijk als professionals en zorgverzekeraars een maatschappelijke opdracht om die toekomstbestendigheid veilig te stellen. Dat vraagt om een gezamenlijke aanpak waarin ook de zorgverzekeraar een actieve rol moet spelen.”

Het was ook CZ dat met het voorstel kwam het onderwerp digitalisering ter hand te nemen, zegt Zijl. “Een Zeeuwse huisarts had al een app ontwikkeld als patiëntportaal, gekoppeld aan het HIS. Jongeren zijn daar klaar voor en ouderen ook steeds meer, maar die vinden inloggen soms nog lastig. Daar gaan we patiënten nu dus in begeleiden, als onderdeel van het actieplan. Ook een deel van de huisartsen moet er nog in worden meegenomen trouwens. De opleiding is nog traditioneel. En als ze daarna terechtkomen in een praktijk waarin digitalisering in patiëntencontact geen grote rol speelt, is echt nog wel een weg te gaan. Zelf zie ik het voordeel ervan duidelijk. Ik zie het als een verrijking van de patiëntenzorg en vind niet dat het mijn werk anoniem maakt.”